

Planprogram
Kommunedelplan
klima, miljø og energi
2021 – 2033

VÅGANKOMMUNE

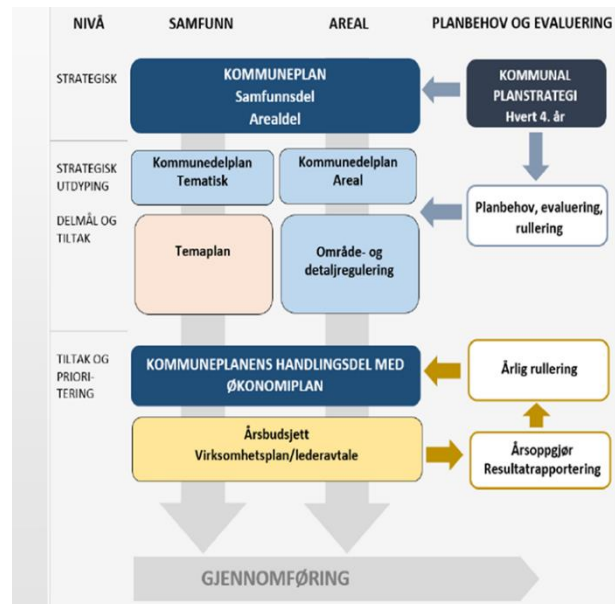
Innhold

1	Bakgrunn for arbeidet	2
1.1	Planprogrammets rolle.....	2
1.2	Innspill og videre informasjon	2
2	Formål med planarbeidet.....	3
2.1	Et klima i endring – globale utfordringer med lokal påvirkning	3
2.2	Kommunens rolle i klimaarbeidet	3
2.3	Overordnede premisser for kommunens planarbeid - folkehelse og bærekraftig utvikling....	4
3	Plantema.....	6
3.1	Hovedtema	6
3.2	Et helhetlig kunnskapsgrunnlag	6
3.3	Klimaregnskap – og klimabudsjett	6
3.4	Avgrensning mot andre aktuelle planer	12
3.5	Alternative utviklingsretninger.....	12
4	Planforutsetninger og rammer for arbeidet.....	13
4.1	Nasjonale føringer	13
4.2	Regionale føringer	13
4.3	Kommunale forutsetninger	14
5	Planprosessen.....	15
5.1	Organisering av arbeidet	15
5.2	Medvirkning og forankring	15
5.3	Framdriftsplan – milepæler i arbeidet	17

1 Bakgrunn for arbeidet

Plan- og bygningsloven pålegger kommunen å ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel (jf. PBL § 11- 1). Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen.

Det kan utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder. Planstrategien vedtatt i 2017 la til rette for en revisjon av kommunedelplan for klima, miljø og energi. Det ble presentert en revisjon av den tidligere planens kunnskapsgrunnlag i 2019 (KST-sak 081/19), som videre har forberedt planstart for ny plan. Revidert planstrategi og Kommuneplanens Samfunnsdel, som begge vil ha sin sluttbehandling politisk i juni 2020, legger videre til rette for dette arbeidet.

1.1 Planprogrammets rolle

For alle regionale planer og kommuneplaner, og for reguleringsplaner som kan ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det som ledd i varsling av planoppstart utarbeides et planprogram som grunnlag for planen (jf. PBL §4-1 og §11-13). Planprogrammet skal gjøre rede for:

- Formålet med planarbeidet
- Planprosessen med frister og deltakere
- Opplegg for medvirkning
- Beskrivelse av hvilke alternativ som vil bli vurdert
- Behovet for utredninger

Planprogrammet er således en slags «plan for planen». Hensikten er å legge til rette for en åpen planprosess som sikrer bred og hensiktsmessig medvirkning og involvering fra alle berørte parter gjennom hele prosessen, med mål om å skape en plan som er godt forankret i hele kommunen. Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn samtidig med varsling av planoppstart. Kommunestyret fastsetter endelig planprogram.

1.2 Innspill og videre informasjon

Vågan kommune ønsker gjerne innspill til planprogrammet!

Merk innspill med «Kommunedelplan klima, miljø og energi» og send til postmottak@vagan.kommune.no, evt. pr. post til Vågan kommune, P.b. 802, 8305 Svolvær.

Informasjon om videre planprosess vil bli lagt ut på kommunens nettside; www.vagan.kommune.no og på kommunens Facebookside.

2 Formål med planarbeidet

2.1 Et klima i endring – globale utfordringer med lokal påvirkning

Det er global enighet om at klimaet på jorden er i endring. FNs klimapanel (IPCC) slår fast at det nå er mer enn 95 % sikkert at menneskelig påvirkning har bidratt til mer enn halvparten av temperaturendringene målt siden 1951. Jordas overflate er allerede varmet opp 1 grad i gjennomsnitt, noe som har medført høyere havnivå og dramatisk økning i ekstremvær. Den globale oppvarmingen vil trolig stige til 1,5 grader over nivået fra førindustriell tid en gang mellom 2030 og 2052, hvis temperaturstigningen fortsetter i samme hastighet som i dag. Begrenses oppvarmingen til 1,5 grader, vil flere hundre millioner færre bli utsatt for alvorlige konsekvenser av oppvarmingen, som havnivåstigning, fattigdom og hetebølger. For å oppnå en sjanse på 50 % til å nå 1,5-gradersmålet må verden bli karbonnøytral innen 2050. Det vil kreve endring i en skala man aldri tidligere har sett, både innen samfunnsliv og verdensøkonomi, for å unngå globalt klimakaos.

Parisavtalen er en internasjonal avtale som skal sørge for at verdens land klarer å begrense klimaendringene, med et overordnet mål at den globale oppvarmingen skal holdes «godt under to grader» sammenlignet med førindustriell tid, og tilstrebe å begrense temperaturøkningen til 1,5 grad. For å oppnå dette er det vedtatt et mål om at verdens samlede utslipp skal slutte å vokse så raskt som mulig, og det skal oppnås balanse mellom menneskeskapt utslipp og opptak av klimagasser i andre halvdel av århundret. Tidligere var det bare rike land som var forpliktet til å kutte klimagassutslipp. Parisavtalen gjelder for alle land, selv om det forventes at de rike landene skal gjøre mest. USA meldte seg ut av Parisavtalen i 2019.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (NF) av 2019 stiller krav til oppfølging av bærekraftsmålene i kommunens planlegging.

2.2 Kommunens rolle i klimaarbeidet

Arbeidet med kommunens ressurser og utfordringer innen klima- og miljøområdet har endret seg siden Vågan utarbeidet sin forrige kommunedelplan på temaet i 2010. Det finnes nå tydelige føringer for arbeidet gjennom oppdatert lovverk og retningslinjer, blant annet nye Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning av 2018. I tilretteleggingen og utviklingen av «det grønne skiftet» skal kommunene aktivt bidra til reduksjon av klimagassutslipp og økt miljøvennlig energiomlegging. Samtidig skal samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene som uansett vil komme (klimatilpasning). I [Klimakur 2030](#) er kommunenes rolle beskrevet slik:

Kommunene kan i stor grad påvirke utslipp fra egen virksomhet, for eksempel utslipp fra egne kjøretøy, bygg- og anleggsvirksomhet og gjennom klimakrav i innkjøp. Det største potensialet har kommunen imidlertid gjennom å påvirke gjennomføringen av klimatiltak hos andre aktører. Kommunen har ulike roller som er relevante i klimaarbeidet:

- samfunnsutvikler – pådriver, tilrettelegger og samarbeid med befolkning, næringsliv
- myndighetsutøver – planmyndighet, herunder for areal- og transport, tilskuddsforvalter
- tjenesteleverandør – utøver av tjenester som utdanning, helse, omsorg, kollektivtrafikk
- eier og drifter – bygg, infrastruktur, skog, egen transport, kommunale selskaper, fondsplasseringer
- innkjøper – varer og tjenester

Kommunene kan ha en særlig viktig rolle i å bidra til utslippsreduksjoner innen vei- og sjøtransport, anleggsmaskiner og avfallshåndtering med karbonfangst og lagring i ikke-kvotepiktig sektor. Kommunene kan også bidra til utslippskutt innenfor avfall og deponi, jordbruk og matproduksjon, samt oppvarming.

Planarbeidet som verktøy i klimaarbeidet

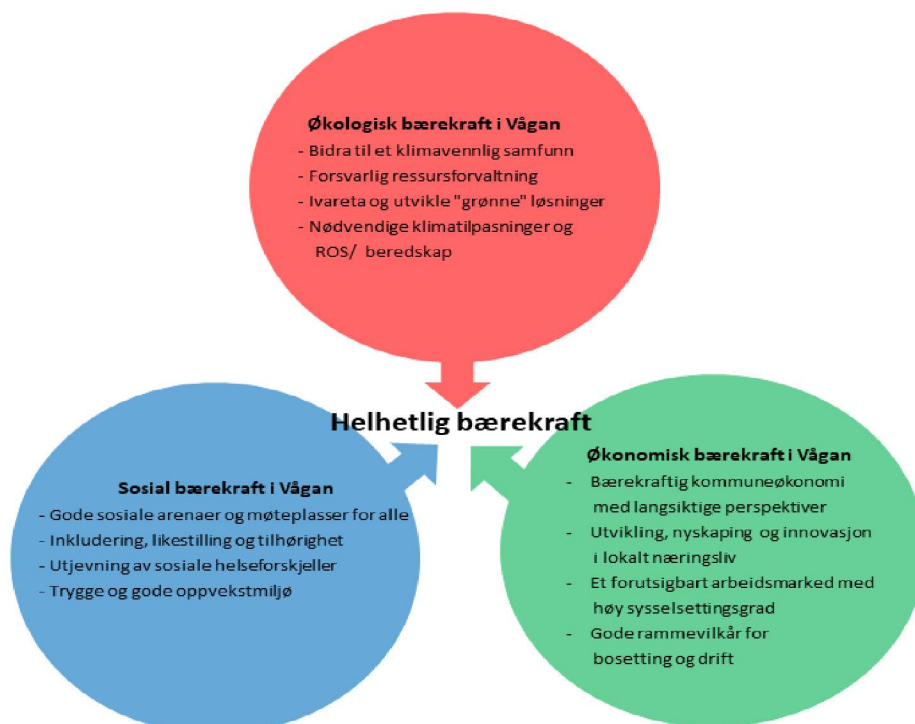
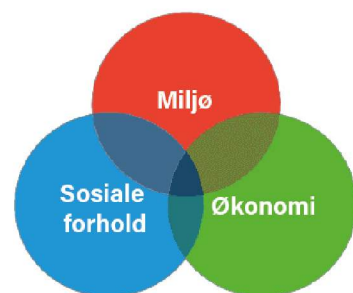
Det kommunale plansystemet skal gjennom den kommunale planstrategien og kommuneplanens samfunnsdel skape gode strategiske styringsverktøy tilpasset de behov og utfordringer kommunen har, og vil få på lang sikt. Ferdigstilling av ny Kommuneplanens Samfunnsdel og ny kommunal planstrategi i 2020 skaper tydelige rammer for den retningen Vågan kommune skal ha i årene framover.

Ny Kommunedelplan for klima, miljø og energi vil videre utarbeide detaljerte mål og strategier for det lokale arbeidet med utslippsreduksjoner, energieffektivisering, og klimatilpasning til endrede forhold på bakgrunn av de endringene som vil komme i framtiden.

2.3 Overordnede premisser for kommunens planarbeid - folkehelse og bærekraftig utvikling
Vågan kommune har gjennom arbeidet med ny Kommuneplanens Samfunnsdel og kommunal planstrategi valgt å løfte frem **folkehelse** og **bærekraft** som overordnede premisser for videre planarbeid.

Bærekraftig utvikling

All planlegging skal fremme bærekraftig utvikling (jf. PBL § 1 – 1.)
Bærekraftig utvikling defineres som «en utvikling som tilfredsstiller dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstille sine behov» (jf. FN-sambandet).

Innenfor ny kommunedelplan for klima, miljø og energi vil fokus være på økologisk bærekraft, men det er viktig å ta utgangspunkt i den helhetlige bærekraften for å kunne se kommunens mulighetsrom for utvikling og videre arbeid. FN har vedtatt 17 bærekraftsmål, som kombinerer de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling.

FNs bærekraftsmål

<https://www.fn.no/Om-FN/FNs-baerekraftsmaal>

Et videre mål for det helhetlige planarbeidet er å forankre alle de 17 bærekraftsmålene innenfor framtidig planverk i Vågan, der ulike mål fremheves som vesentlige for ulike kommunedelplaner, temaplaner og virksomhetsplaner. I det videre revisjonsarbeidet med kommunedelplan for klima, miljø og energi, vil det forslagsvis holdes fokus på disse bærekraftsmålene:

7. Ren energi for alle

11. Bærekraftige byer og samfunn

12. Ansvarlig forbruk og produksjon

13. Stoppe klimaendringene

14. Liv under vann

17. Samarbeid for å nå målene

3 Plantema

3.1 Hovedtema

Planen vil ta utgangspunkt i de utvalgte bærekraftsmålene (se forslag side 5), der disse vil gjennomarbeides og utvikles i et lokalt perspektiv. Rammene for arbeidet vil videre være overordnede mål og strategier i den nye Samfunnsdelen, som har et gjennomgående bærekraftsperspektiv. Flere av bærekraftsmålene vil være felles for de to planene, og det vil være mange mål og strategier i Samfunnsdelen som er aktuelle for arbeidet med kommunedelplanen.

Hovedfokus bør uansett ligge på delmål 1 innenfor Samfunnsdelens satsningsområde «*Lokal natur-, kultur- og ressursforvaltning*», bærekraftsmål 12.

Delmål 1. Vi skal være en bevisst kommune i forhold til klimapåvirkning og biologisk mangfold.

Strategier for måloppnåelse:

- Halvere kommunens klimautslipp fram mot 2030 i tråd med Norges klimaforpliktelser, og utvikle klimabudsjett som følger opp dette
- Utvikle langsiktige strategier for klima, miljø og energi i kommunens planverk som ivaretar en bærekraftig utvikling
- Skape et bevisst forhold til eget klimafotavtrykk i egen organisasjon og fremme bærekraftige ordninger for offentlige anskaffelser og tjenester

3.2 Et helhetlig kunnskapsgrunnlag

Som et ledd i arbeidet med revisjon av kommuneplanens samfunnsdel er det utarbeidet et helhetlig kunnskaps- og drøftingsgrunnlag som sammenfatter viktige perspektiver, utviklingstrekk og prognoser for Vågan-samfunnet. Grunnlaget er utviklet både gjennom innhenting av oppdatert statistikk og forskningsdata, lokalt prosessarbeid, og ved involvering og medvirkning fra ulike interessegrupper. Delkapitlet som heter «Klima, miljø og energi» innenfor kunnskapsgrunnlaget vil være spesielt interessant i forbindelse med det videre arbeidet, og dette grunnlaget vil kunne videreutvikles etter behov i planprosessen med ny kommunedelplan.

[→Hyperlenke til kunnskaps- og drøftingsgrunnlaget for Samfunnsdelen](#)

3.3 Klimaregnskap – og klimabudsjett

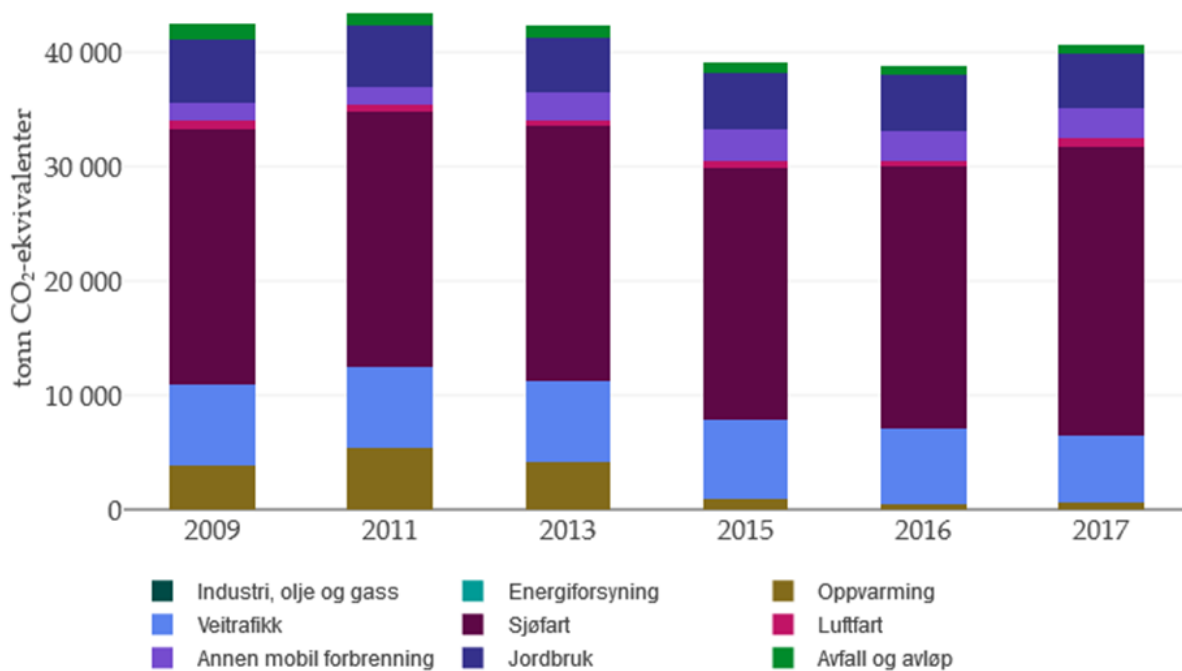
Vågan kommune har det siste året deltatt i Oslo kommunes klimasatsprosjekt for utarbeidelse av nasjonal veileder for klimabudsjettering. Målet har vært å utarbeide årlige klimabudsjett for egen kommune, i tråd med de utslippsmålene kommunen har etablert. Et klimabudsjett er et styringsverktøy som presenterer tiltak for å redusere utslipp, fordele ansvar for gjennomføring og sikre at tiltak følges opp. Dette er et nybrottsarbeid som foreløpig er på prøvestadiet, der kommunen har et mål om et første klimabudsjett for 2021. Klimabudsjettet kan sammenliknes med handlingsdelen til en klima- og energiplan, men skiller seg fra dette ved at klimabudsjettet skal integreres i kommunens økonomiske budsjett.

Samfunnsdelens strategi om halvering av kommunens klimautslipp mot 2030 må være basis for utarbeidelse av klimabudsjettet. Kommunen må redusere utslipp ned til 20 966 tonn CO₂-ekvivalenter innen 2030 for å nå dette målet. Dette vil tilsa en endring på 2096 tonn årlig, en reduksjon på 5 % i året.

Miljødirektoratet utgir hvert år oppdaterte tall for kommunefordelte klimagassutslipp. Disse utslippene omfatter de direkte, fysiske utslippene som skjer innenfor kommunens geografiske område, også kalt *scope 1*. Utslppsregnskapet inneholder tall fra 2009, 2011, 2013, og årlig fra 2015 og til og med 2018 (to års «forsinkelse» fra d.d.).

Utslippstallene vises med enhet CO₂-ekvivalenter. Dette er en måleenhet som brukes for å kunne sammenligne oppvarmingseffekten ulike klimagasser har på atmosfæren. Ved å omregne utslipp av ulike klimagasser til samme enhet, tonn CO₂-ekvivalenter, tydeliggjør man hvilke utslipp som bidrar mest til global oppvarming. En begrensning for kommuneregnskapet er at kun utslipp av klimagassene CO₂, metan (CH₄) og lystgass (N₂O) er inkludert. CO₂, metan (CH₄) og lystgass (N₂O) dekker ca. 97 % av klimagassutslippene på nasjonalt nivå.

Klimagassutslippene i Vågan er fordelt over disse ulike sektorene:

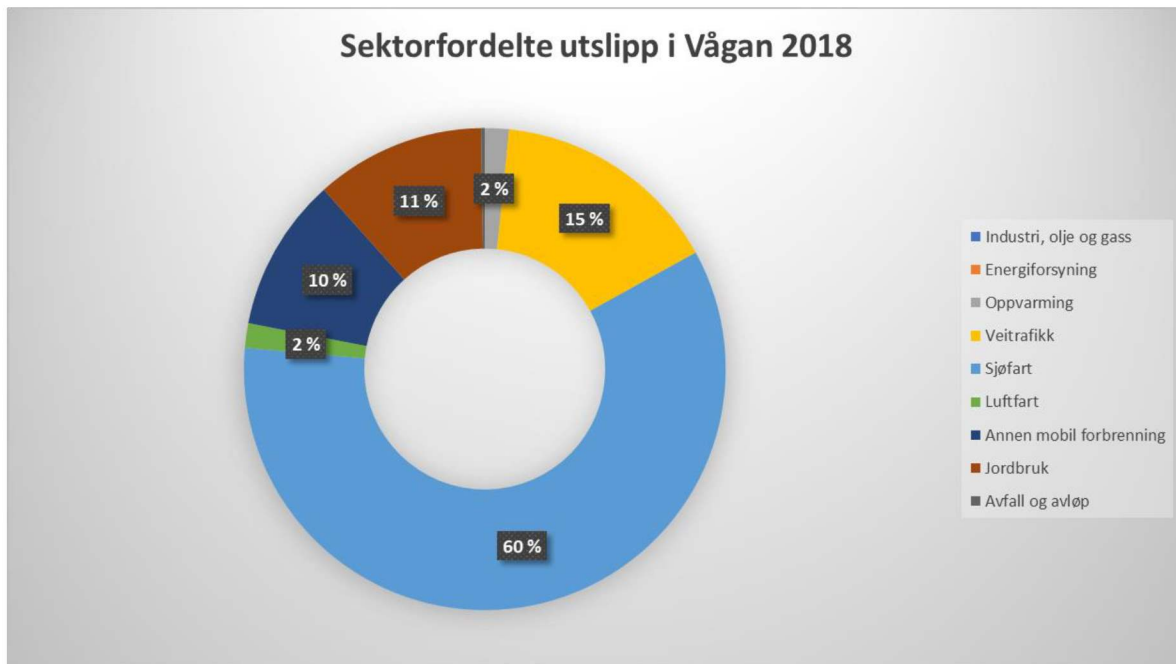
Sektor	2009	2011	2013	2015	2016	2017	2018
Industri, olje og gass	0	0	0	0	0	0	0
Energiforsyning	0	0	0	0	0	0	0
Oppvarming	5035	5904	4829	1611	1448	1066	678
Veitrafikk	7 165	6993	6935	6909	6566	5805	6440
Sjøfart	22 350	22350	22350	21978	22922	25296	24922
Luftfart	638	649	515	597	558	728	690
Annen mobil forbrening	1 943	1826	2810	3461	3501	3551	4318
Jordbruk	5 663	5372	4945	5007	5018	4934	4781
Avfall og avløp	107	111	108	110	108	105	102
Totalt	42 902	43207	42495	39675	40120	41487	41933

<https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/?area=373&sector=-2>

Vågan har i perioden 2009-2018 redusert direkte utslipp med - 2,25 prosent, fra 42902 tonn i 2009 til 41933 tonn i 2018. Innen oppvarming har det vært en stor reduksjon, fra 5035 tonn i 2009 til 678 tonn i 2018. Det har vært noe økning i utslipp innen sjøfart, og en relativt stor økning innen annen mobil forbrenning. Innen de øvrige sektorene har det vært mindre reduksjoner i utslippene.

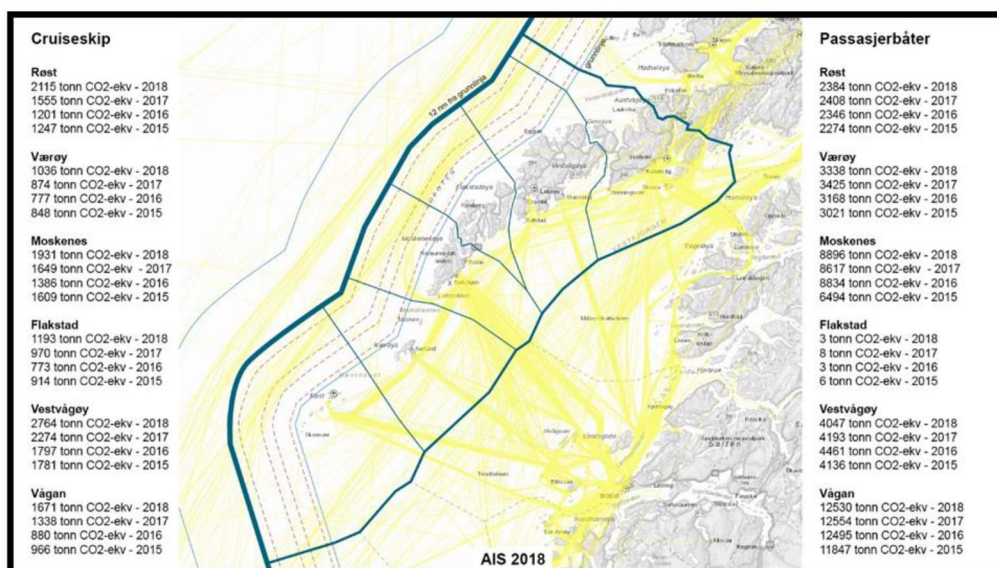
Fra 2017 til 2018 har det skjedd endringer i metoden for registrering av utslipp hos Miljødirektoratet, noe som har medført endret statistikk. Tabellen ovenfor er oppdatert til 2018-tallene. Det sees allikevel en tydelig utvikling for de ulike sektorene, som bør være grunnlaget for hvor kommunens innsats skal ligge i forhold til utvikling av eget klimabudsjett.

I Vågan står sjøfart for så mye som 60 prosent av utslippene. Videre står veitrafikk og jordbruk for hhv. 15 % og 11 % av utslippene, og annen mobil forbrenning er ansvarlig for 10 % av utslippene.

Sjøfart

Omtrent 60 % av utslippene i kommunen er relatert til sjøfartsaktiviteter. Utslippene har samtidig økt de senere årene, slik tabellen viser. Utrengninger for denne sektoren er relatert til AIS-data over ulike skipstyper som seiler innenfor kommunens farvann, dvs. innenfor 2 nautiske mil av kommunegrensen. En del av disse aktivitetene er ikke relatert til aktiviteter, tilbud eller tiltak som skjer innenfor kommunen. Kommunens handlingsrom ligger i de utslippene vi kan påvirke, eksempelvis passasjertrafikken. Passasjertrafikk omfatter nærmere halvparten av utslippene innenfor sjøfart, og var i 2018 på 12530 tonn CO₂. Videre er det også som tilrettelegger av infrastruktur for utslippsfrie løsninger; landstrøm.

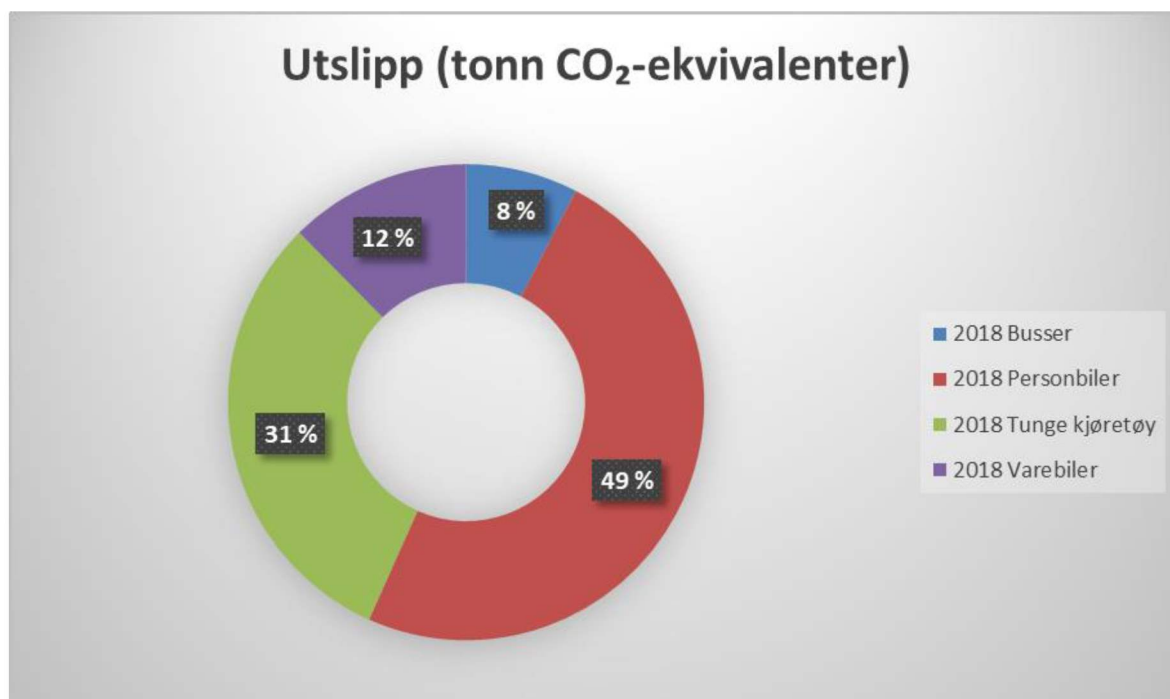

Ytterligere data om fordelingen innenfor sjøfartssektoren finnes her:

<https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/?area=509&sector=5>

Veitrafikk

Utslippene relatert til veitrafikk var i 2018 på 6440 tonn CO₂. Av dette var nærmere halvparten personbiltrafikk, men også en tredjedel skyldtes tunge kjøretøy.

Miljødirektoratet sine beregninger viser at 97 % av kjøringen i kommunen skyldes kjøretøy som er hjemmehørende i kommunen. Fordelt på drivstofftype var det per 2018 hele 72 % av kjøretøyene som benyttet diesel, mens hhv. 27,2 % og 0,7 % brukte bensin og elektrisitet. Tallene viser en sakte oppgang fra ingen registrerte EL-biler, og samtidig noe dreining over fra bensin til diesel de siste

årene. Innblanding av biodrivstoff har endret seg noe over de siste årene, og kan også ha påvirket utslippene noe.

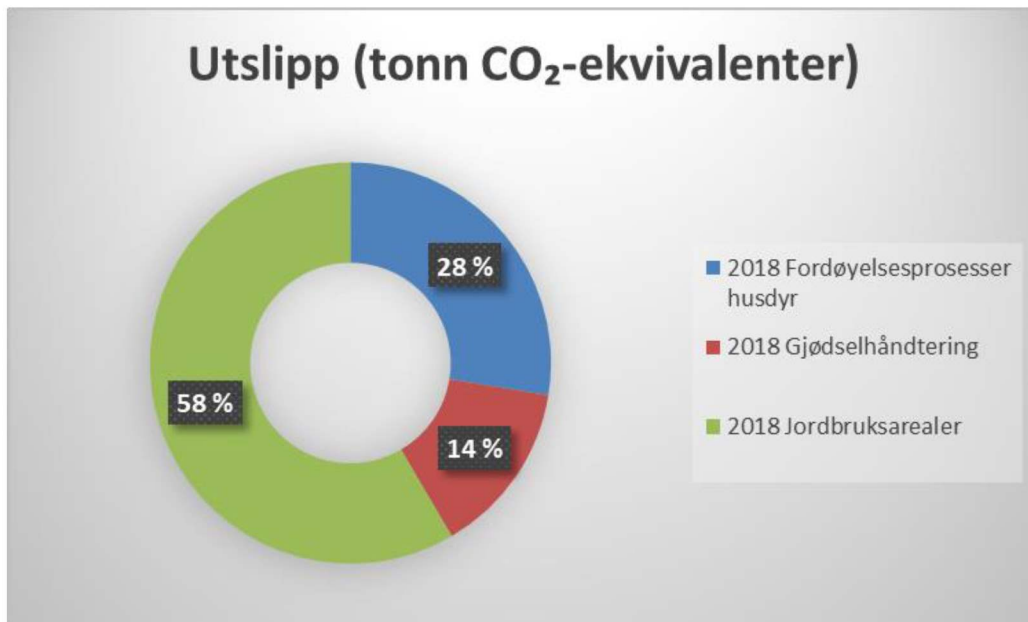
Ytterligere data om fordelingen innenfor veitrafikksektoren finnes her:

<https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/?area=509&sector=4>

Jordbruk

Jordbruksregnskapet viser tre utslippskilder, og inkluderer:

- Fordøyelsesprosesser hos husdyr: utslipp av metan fra fordøyelse
- Gjødselhåndtering: utslipp fra gjødsellager
- Jordbruksarealer: utslipp av lystgass fra spredning av husdyrgjødsel og husdyrgjødsel sluppet under beite; fra bruk av kunstgjødsel, fra planterester og bruk av slam og annen organisk gjødsling, lystgass fra dyrking av myrjord (CO₂ og metan føres i [arealbrukssektoren](#)), og indirekte lystgassutslipp fra nedfall av ammoniakk og avrenning.

Utslipp fra energibruk i jordbruket er ikke inkludert i jordbruksregnskapet, men er plassert på annen mobil forbrenning og oppvarming.

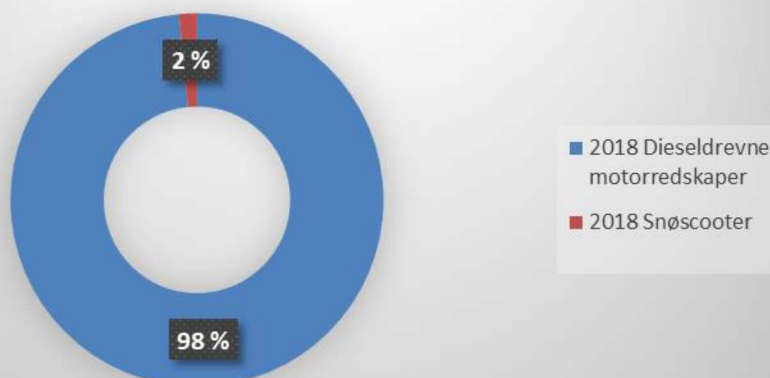
Ytterligere data om fordelingen innenfor jordbrukssektoren finnes her:

<https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/?area=509&sector=8>

Annen mobil forbrenning

Sektoren omfatter utslipp fra snøscooter og dieseldrevne motorredskaper, hvor anleggsmaskiner og traktorer utgjør de største utslippskildene. I Vågan er 98 % av utslippene knyttet til dieseldrevne motorredskaper. Det er registrert 150 snøscootere i kommunen.

Utslipp (tonn CO₂-ekvivalenter)

Arealbruk og -bruksendringer

Miljødirektoratets utslippsstatistikk inkluderer også en oversikt over arealbruk og arealbruksendringer i perioden 2010 – 2015. Negativt fortegn betyr et netto opptak av klimagasser. I Vågan har vi totalt sett et netto opptak, men dette opptaket har minsket fra 2010 til 2015. De største endringene som gir økte utslipp/ reduserte opptak ser vi innenfor skog og utbygd areal.

Netto utslipp og opptak

Utslipp og opptak av klimagasser (tonn CO₂-ekvivalenter)

Vågan

[Graf](#) [Tabell](#)

Arealbrukskategori	2010	2015
Annen utmark	-1 052	-1 263
Utbygd areal	965	1 135
Vann og myr	-242	-121
Beite	488	222
Dyrket mark	5 605	5 573
Skog	-6 534	-6 038
Netto utslipp og opptak	-770	-492

Innenfor kategorien Skog er det skjedd en reduksjon i arealbruk som innebærer et redusert klimagassopptak på over 500 tonn. Det har blant annet skjedd en arealbruksendring til utbygd areal på 100 mål som gir et økt utslipp på 56,2 tonn i denne perioden.

3.4 Avgrensing mot andre aktuelle planer

Ny planstrategi for Vågan for perioden 2020 – 2023 har lagt rammene for utvikling av planer som også grenser inn i dette fagfeltet. Det vil i den neste planperioden utvikles egne planer for blant annet besøksforvaltning og naturmangfold. Disse plantemaene forvaltes dermed ikke i utgangspunktet innenfor kommunedelplan for klima, miljø og energi, men aktuelle problemstillinger vil kunne knyttes opp mot plantema ved behov. Det er nylig utarbeidet oppdaterte planer for beredskap/ ROS og samfunnssikkerhet som videre kan gi en avgrensning på tema, men klimatilpasning vil uansett være et nødvendig plantema i kommunedelplanen.

3.5 Alternative utviklingsretninger

All planlegging innebærer usikkerhet. Det er derfor viktig å utforske ulike mulige scenarier eller utviklingsretninger i planprosessen. Det foreløpige utfordringsbildet presentert i kunnskaps- og drøftingsgrunnlaget, og ved klimaregnskapet i planprogrammet, viser hvilke utviklingsretninger som sees sannsynlige å planlegge etter. Det videre arbeidet med utvikling av detaljerte mål, strategier, og klimabudsjettering, vil kunne belyse nødvendige vurderinger av ulike scenarier som oppstår. Samtidig vil nasjonale, regionale og lokale føringer stille krav til hvilket beslutningsgrunnlag som skal legges til grunn for planen. Eksempelvis beskriver Statlige planretningslinjer hvordan høye alternativer fra nasjonale klimaframskrivninger skal legges til grunn for planleggingen når konsekvensene av klimaendringene vurderes.

4 Planforutsetninger og rammer for arbeidet

Kommuneplaner og –delplaner skal utarbeides etter Plan- og bygningsloven. I planarbeidet skal kommunen ivareta både lokale, regionale og nasjonale interesser og oppgaver, og således legge statlige og regionale føringer til grunn for sitt arbeid. Disse føringene kan være i form av eksempelvis lover, forskrifter, retningslinjer, veiledere og planer/ strategier.

4.1 Nasjonale føringer

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (NF)

Etter ny bestemmelse i plan- og bygningsloven av 2008 skal det hvert fjerde år utarbeides et dokument med nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, som skal sikre at nasjonale interesser blir ivaretatt. Dette er med mål om å fremme bærekraftig utvikling. Nye Nasjonale forventninger ble vedtatt 2019.

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning 2018

Kommunen skal gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulere til, og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging. Planleggingen skal også bidra til at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene (klimatilpasning).

Andre relevante føringer:

- Klimakur 2030
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging 2014
- *Lov om klimamål (klimaloven) 2018*
- Stortingsmelding nr. 21 (2011-2012) Norges klimapolitikk (klimameldingen)
- Stortingsmelding nr. 33 (2012-2013) Klimatilpasning i Norge
- Handlingsplan for miljø- og samfunnsansvar i offentlig anskaffelse
- EUs rammedirektiv for avfall

4.2 Regionale føringer

Regional plan – Klimautfordringene i Nordland 2011 – 2020

Utgangspunktet for den regionale klimaplanen er å synliggjøre hvordan nordlandssamfunnet kan utvikle seg i en mer klimavennlig retning. Planen påpeker at for å lykkes i klimaarbeidet kreves samarbeid på tvers av samfunnssektorer og forvaltningsnivåer. Planen synliggjør videre fylkeskommunens rolle som pådriver gjennom de regionale virkemidlene, og mulighetene i det kommunale handlingsrommet. Nordland Fylkeskommune reviderer per 2020 sin klimaplan med oppdaterte føringer i klimaarbeidet.

Regional transportplan for Nordland 2018 - 2029

Regional transportplan gir premisser for transportpolitiske linjer for fylket, i tråd med nasjonale og regionale føringer. Planen skal først og fremst være et redskap for å skape en mer effektiv og enhetlig transportpolitikk i Nordland, og sikre en planmessig utvikling av gode transportløsninger på tvers av kommuner, landsdeler og over landegrensener.

4.3 Kommunale forutsetninger

Planstrategi for Vågan 2020 – 2023 (under behandling)

Kommunens planstrategi vil sluttbehandles juni 2020, og gir videre forutsetninger for kommunens planarbeid i en fireårsperiode.

Kommuneplanens Samfunnsdel 2020 – 2032 (under behandling)

Ny Kommuneplanens Samfunnsdel blir sluttbehandlet juni 2020 i Kommunestyret. Overordnede mål og strategier for Samfunnsdelen vil være førende for arbeidet med kommunedelplanen. Det er også utarbeidet et kunnskapsgrunnlag i dette arbeidet som vil ligge til grunn for videre kunnskapsutvikling og utredningsbehov.

Kommuneplanens arealdel med kystsoneplan, samt delplaner for Svolvær og Kabelvåg

Kommuneplanens arealdel er nylig revidert, og ble vedtatt desember 2017. Arealplanen inkluderer ikke de to største tettstedene i kommunen; Svolvær og Kabelvåg. Det er nylig vedtatt revidert byplan for Svolvær og byplan for Kabelvåg er i prosess.

Interkommunalt klimanettverk

Vågan kommune deltar i et interkommunalt samarbeid med de andre Lofot-kommunene; Lofoten klimanettverk. Nettverket søkte i 2019 klimasatsmidler i fellesskap for å utarbeide felles kunnskapsgrunnlag for klima, miljø og energi i forbindelse med kommunenes ulike planarbeider innenfor tema. Videre har målet vært kunnskapsdeling, regional forankring og utvikling av mulige felles samarbeidsprosjekter. Nettverket har fått tildelt videre klimasatsmidler i 2020, og samarbeider med Lofotrådet, Lofotkraft og Destination Lofoten om utvikling av ulike FoU-prosjekter.

Relevante samarbeidsfora og interkommunale foretak:

- Lofotrådet
- Interkommunal ROS/ beredskap
- Lofoten RKK
- Lofoten Avfallsselskap, LAS
- Lofoten IKT
- Lofotkraft
- Destination Lofoten

5 Planprosessen

5.1 Organisering av arbeidet

Prosesseier

Kommunestyret er eier av planprosessen, og vil gjennom planprosessen vedta planprogrammet og videre den ferdig reviderte Kommunedelplanen for klima, miljø og energi. Planprogram og planforslag vil presenteres for **Formannskapet** som strategisk utvalg, før disse sendes på høring.

Prosessansvarlig/ administrativ styringsgruppe

Kommunedirektøren er ansvarlig for planprosessen, og **Kommunedirektørens ledergruppe** vil fungere som administrativ styringsgruppe, som blant annet vil bidra til å ivareta tverrfaglige hensyn i planprosessen, og organisering av arbeidet opp mot de ulike tjenestesektorene.

Styringsgruppe

For arbeidet med revisjon av kommunedelplanen bør det opprettes **en styringsgruppe** som kan ivareta framdrift og en helhetlig prosess i samarbeid med kommunens administrative og politiske ressurser. Styringsgruppen vil arbeide med å knytte sammen de ulike delene av prosessen, tilrettelegge for god kommunikasjon og medvirkning, og gjennomføre arbeidsmøter for å behandle innspill som kommer inn gjennom høringsperiodene og ved andre medvirkningsaktiviteter.

Hovedutvalg for miljø, plan og næring (MPN) og **Formannskapet** vil bli bedt om å stille hhv. to og tre politiske representanter til styringsgruppen.

Styringsgruppen (foreløpig forslag):

- Prosessleder - samfunnsplanlegger
- Byplanlegger/ arealplanlegger
- Folkehelsekoordinator
- To representanter fra MPN
- Tre representanter fra Formannskapet

Det kan også hentes inn referansepersoner som ytterligere fagressurser etter behov. Aktuelle referansepersoner kan være:

- Kommunalsjef Samfunn
- Leder Vågan Eiendom KF
- Leder Vågan Havnevesen KF
- Enhetsleder teknisk/ beredskapssjef

5.2 Medvirkning og forankring

Lovmessige krav til medvirkning i planarbeid – høring og offentlig ettersyn

Lovmessige krav til medvirkning i planprosesser er beskrevet i plan- og bygningslovens kapittel 5, og krav til medvirkning ved utarbeidelse av planprogram utdypes nærmere i PBL §§ 4 – 1 og 11 – 13. Oppstart av planarbeidet med kommunedelplanen varsles samtidig med at forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn. Høring betyr at forslag sendes til statlige, regionale og kommunale myndigheter, og andre offentlige organer, private organisasjoner og institusjoner som blir berørt av forslaget, til uttalelse innen seks ukers frist. Offentlig ettersyn betyr at forslag gjøres tilgjengelig for alle, gjennom kunngjøring i minst én avis som er alminnelig lest på

stedet og ved å gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier. Planprogrammet fastsettes av kommunestyret, eller deres delegerte myndighet, i samsvar med kommunelovens regler. (Jf. PBL § 4-1, og §§ 11-12 og 11-13.)

Videre planforslag vil også sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn etter samme retningslinjer. Av videre saksframlegg skal det framgå hvordan virkningene av planen og innkomne uttalelser til planforslaget har vært vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt vedtaket. Det skal også framgå hvordan planen ivaretar nasjonale og regionale hensyn. Det er kommunestyret som vedtar den ferdige planen. Vedtatt plan skal kunngjøres og gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier. (Jf. PBL §§ 11 – 14 og 11 – 15).

God medvirkning

Plan- og bygningsloven (PBL) beskriver de lovmessige krav til medvirkning i planprosesser. Det er allikevel sterke incentiver som taler til fordel for medvirkning utover de lovfestede minstekravene i PBL.

Åpne planprosesser er viktig for å motivere folk flest til engasjement og eierskap i politikk og planlegging. For å tilrettelegge for åpne prosesser vil kommunen bruke kommunens nettside og sosiale medier aktivt til informasjon og dialog. Lokalavisene og andre lokale medier vil også være en viktig kanal i medvirkningsarbeidet.

Tidlig medvirkning i planprosessen kan bidra til å sikre bredde i kunnskapsgrunnlaget, som igjen får mulighet til å utvikles og styrkes gjennom prosessen. Samtidig må det være tydelige rammer for opplegget; med forventningsavklaring i forhold til mål og hensikt, tidsbruk og omfang for de som blir involvert.

Bred involvering i planarbeidet kan bidra til å sikre kvalitet i plan- og beslutningsgrunnlaget. For eksempel kan lokalkunnskap fra innbyggerne komplettere «ekspertkunnskap» basert på statistikk og utredninger. Dette gir kommunen bedre kjennskap til ulike utviklingsbehov og – muligheter, samtidig som det gir et mer nyansert og helhetlig kunnskapsgrunnlag. For å tilrettelegge for bred involvering vil kommunen ta i bruk tilpasset opplegg til ulike tema, interessegrupper, eller arenaer.

Særlig tilrettelegging

Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte. (Jf. PBL § 5 – 1).

For å ivareta dette vil kommunen sørge for å involvere aktører som arbeider aktivt for å ivareta disse gruppens interesser i planleggingen. Aktuelle deltakere vil være:

- Ungdomsrådet og elevrådene
- Eldrerådet
- Rådet for funksjonshemmede

Parallelle prosesser

Parallelt med planprosessen vil det foregå ulike andre planprosesser for kommunale planer. Arbeidsgruppen vil, der det er naturlig og mulig, samkjøre medvirkningsaktiviteter med disse prosessene.

Statlige og regionale myndigheter, andre offentlige instanser med særlige interesser

Gjennom høring og offentlig ettersyn vil kommunen legge til rette for åpenhet i planprosessen, slik at statlige og regionale myndigheter, samt nabokommuner og andre interessenter vil ha mulighet til å komme med innspill. Styringsgruppen vil gjennom hele prosessen også ha løpende kontakt med regionale myndigheter etter behov, for å kunne ta imot råd og veiledning. Ved behov vil forslag til planprogram bli presentert i regionalt planforum.

5.3 Framdriftsplan – milepæler i arbeidet

Tentativ framdriftsplan for arbeidet er skissert under. Denne framdriften avhenger blant annet av tilgjengelige ressurser og politisk forankring til arbeidet.

Framdrift – pr. juni 2020	Estimert periode
Oppstart planarbeid varsles – forslag til planprogram presenteres for Formannskapet	Juni 2020
Høringsperiode planprogram – oppstart medvirkningsprosesser	Juni – aug 2020
Behandling av innspill etter høringsprosess og ferdigstille planprogram	Aug – okt 2020
Vedtak av planprogram i Formannskapet og Kommunestyre	Nov 2020
Utarbeide planforslag med ferdigstillelse av 1.utkast	Des 2020 – Juni 2021
Planforslag/ 1.utkast presenteres for Formannskapet	Juni 2021
Høringsperiode – involvering og medvirkning – behandling innspill	Juni - Aug 2021
Utarbeide planforslag med ferdigstillelse av 2.utkast	Aug- okt 2021
Planforslag 2.utkast presenteres for Formannskap og Kommunestyre	Nov 2021
Evt. Høringsperiode (kun ved større endringer)	Nov 2021- jan 2022
Behandle innspill og ferdigstille planforslag (hvis behov for gjennomført 2. gangs høring av planforslag)	Jan – feb 2022
Sluttbehandling i Formannskap og kommunestyre	Feb 2022 *

*Tidspunkt for sluttbehandling vil avgjøres av om det er nødvendig å gjennomføre to høringsrunder i forbindelse med planforslaget. Andregangs høring gjennomføres kun hvis det har blitt større endringer i planforslaget etter førstegangs høring.